

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

Er beteckning: Ju2025/01974

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (nedan Länsstyrelsen) avstyrker förslaget om att införa en särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd.

Länsstyrelsen förstår andemeningen med utredningens intentioner och delar i stort utredningens bedömning av förslagets konsekvenser för enskilda. Länsstyrelsen bedömer dock att konsekvenserna för särskilt sårbara grupper, som barn, personer med låg utbildningsbakgrund och personer med funktionsnedsättning, behöver utredas ytterligare, liksom konsekvenserna för grupper som av omständigheter som ligger utanför deras kontroll kan ha svårt att uppfylla kraven för medborgarskap. Länsstyrelsen efterfrågar även en fördjupad utredning för att säkerställa att förslagen är förenliga med svensk lagstiftning och att det är rättsligt möjligt att återkalla permanenta uppehållstillstånd.

Länsstyrelsens synpunkter

Kap 6. Återkallelse av permanenta uppehållstillstånd

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att införa en särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd. Att frånga den förvaltningsrättsliga principen att beslut som huvudregel inte får ändras till den enskildes nackdel riskerar att undergräva förtroendet för såväl det svenska samhället som den svenska rättsordningen.

Länsstyrelsen avstyrker särskilt utredningens förslag att även vidarebosatta (så kallade kvotflyktingar) ska omfattas av förslaget. Argument för detta har Länsstyrelsen tidigare framfört i sitt yttrande

över delbetänkandet SOU 2025:31. Kvotflyktingar kan anses vara en särskilt sårbar grupp, med stort behov av trygghet och förutsebarhet. Det kan antas att för kvotflyktingar som redan har permanenta uppehållstillstånd var dess permanenta karaktär just den förutsättning som låg till grund för att de accepterade att komma till Sverige.

Kap 10. Konsekvensanalys

10.3.1 Återkallelse av permanent uppehållstillstånd

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att återkallelse av permanenta uppehållstillstånd är en mycket ingripande åtgärd, särskilt när det innebär att individen behöver lämna landet.

I utredningen anges att en stor andel av de personer som berörs av förslaget har möjlighet att ansöka om svenskt medborgarskap eller, i vissa fall, beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd efter fem år på grund av ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Länsstyrelsen bedömer dock att utredningen inte i tillräcklig grad beaktat de situationer där personer inte kan beviljas sådana tillstånd på grund av omständigheter utanför deras egen kontroll. Det gäller exempelvis individer vars identitetshandlingar från hemlandet inte godtas av svenska myndigheter eller unga vuxna som ännu inte hunnit bli självförsörjande.

Länsstyrelsen konstaterar att även andra grupper kan ha svårt att uppfylla kraven för medborgarskap, exempelvis personer med låg utbildningsbakgrund, psykisk ohälsa eller odiagnostiserade funktionsnedsättningar, vilket kan leda till att de drabbas särskilt hårt.

10.3.2 Särskilt om konsekvenser för barn

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning av förslagens konsekvenser för barn. Till skillnad från utredningen bedömer Länsstyrelsen dock att de identifierade negativa effekterna för barn måste få reell påverkan på de slutliga förslagen. Länsstyrelsen vill särskilt understryka att förslagen kan komma att beröra barn som har stark anknytning till Sverige och som tillbringat hela eller stora delar av sina formative år i landet. Dessa barn kan inte anses ansvariga för den bristande integration eller det utanförskap som utredningen lyfter som problematiskt.

10.5 Konsekvenser för arbetsmarknadsintegration och etablering

Länsstyrelsen bedömer att etablering på arbetsmarknaden och möjligheten till självförsörjning kan påverkas negativt för vissa grupper. Särskilt utsatta är personer med ohälsa, funktionsnedsättningar och låg utbildningsbakgrund.

10.6 Konsekvenser för jämställdheten

Utredningen lyfter att förslagen kommer att påverka kvinnor och män olika, bland annat när det gäller nyanlända kvinnors etablering på arbetsmarknad, utan att föreslå kompensatoriska åtgärder eller hur detta kan förebyggas. Länsstyrelsen hade önskat en genomgående jämställdhetsanalys utifrån samtliga jämställdhetspolitiska delmål, för att säkerställa att förslag som till synes är könsneutrala inte i praktiken leder till ökad ojämställdhet eller ojämlikhet.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen konstaterar att flera parallella utredningar och förslag inom migrations- och integrationsområdet gör det svårt att överblicka de samlade konsekvenserna. Länsstyrelsen vill därför understryka behovet av en samlad konsekvensanalys som säkerställer att berörda gruppers behov och rättigheter tillgodoses, särskilt för sårbara grupper såsom barn, utrikesfödda kvinnor och personer med funktionsnedsättning eller annan ohälsa, i enlighet med svensk lagstiftning och internationella åtaganden, samt hur förändringarna påverkar möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Länsstyrelsen vill även understryka vikten av att säkerställa en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning för att möta behoven inom flera branscher. Länsstyrelsen bedömer att de förslag som lämnas i denna utredning, i kombination med andra pågående förändringar med direkt påverkan på arbetsmarknaden, sammantaget riskerar att negativt påverka länets framtida kompetensförsörjning. Flera av de identifierade kompetensbehoven förutsätter utbildning, och de förslag som innebär ökade krav på individens självförsörjning bedöms kunna begränsa målgruppens möjligheter att välja utbildningsvägar som leder till etablering på arbetsmarknaden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med integrationsutvecklare Sofia Pehrsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Patrik Åkesson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.